

Архівна спадщина академіка НАН України П. Т. Тронька: краєзнавчий аспект

У статті здійснено загальний огляд документів особового архівного фонду видатного українського вченого-історика, академіка НАН України П. Т. Тронька, який зберігається в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Особливу увагу уділено аналізу документів з історії краєзнавчого руху в Україні.

Ключові слова: П. Т. Тронько, архівний фонд, документ, НАН України, краєзнавство, культурна спадщина.

У 2015 р. виповнилося 100 років від дня народження Петра Тимофійовича Тронька (1915–2011) – українського історика, державного і громадського діяча, доктора історичних наук (1968), професора (1994), академіка НАН України (1978), заслуженого діяча науки і техніки України (1990), Героя України (2000). З нагоди ювілею в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського урядовано особовий архівний фонд П. Т. Тронька, який, безсумнівно, зацікавить дослідників життя, творчості та багатогранної діяльності вченого, зокрема, в галузі краєзнавства.

Автори статті ставлять за мету ознайомити наукове співтовариство та українську громадськість зі структурою особового фонду П. Т. Тронька та документами архіву, які стосуються краєзнавчої діяльності вченого.

В Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського створено особовий архівний фонд № 429 «Тронько Петро Тимофійович (12.07.1915–12.09.2011) – академік НАН України за спеціальністю «історія СРСР» (1978), віце-президент НАН України (1978–1979)», до якого увійшли 904 справи за 1908–2013 рр., що склали шість описів фонду: 1. Наукові праці, робочі та ілюстративні матеріали; 2. Біографічні документи та документи про вченого; 3. Документи з діяльності; 4. Листування; 5. Фотодокументи; 6. Документи, зібрані вченим.

У фонді представлені документи, у яких зафіксовано основні віхи біографії П. Т. Тронька: автобіографія, його спогади, біографічні довідки, характеристики, довідки про наукову і громадську діяльність вченого, диплом про закінчення історичного факультету КДУ, документи щодо

захисту докторської дисертації, документи про висунення і обрання вченого до складу дійсних членів АН УРСР за спеціальністю «історія СРСР», нагородний лист на присвоєння П. Т. Троньку почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки Української РСР» тощо. Серед біографічних документів у фонді містяться документи про присудження П. Т. Троньку Державної премії СРСР у галузі науки і техніки за створення праці «Історія міст і сіл Української РСР» (1976).

П. Т. Тронько є автором понад 600 наукових праць, у тому числі 17 монографій. У фонді представлено 5 монографій, розділи, анотації та плани-проспекти до 14 індивідуальних та колективних монографій П. Т. Тронька, 4 брошури, 2 збірники нарисів, 36 статей як надрукованих у наукових журналах і періодичній пресі, так і неопублікованих, 27 наукових доповідей, 6 тез доповідей, 3 праці за науковою редакцією П. Т. Тронька, а також зауваження, відгуки й рецензії П. Т. Тронька на дисертації та інші наукові праці різних вчених.

Вагома частина праць, що відклалися в особовому фонді П. Т. Тронька, стосується питань розвитку історичного краєзнавства в Україні. Серед документів є опубліковані праці: монографія «Летопись дружбы и братства (Из опыта создания «Истории городов и сел Украинской ССР» в 26-ти томах на общественных началах)» (1981), брошура «Краєзнавство у відродженні духовності та культури: досвід, проблеми, перспективи» (1994) та «Передне слово» до неї, підготовлене членом-кореспондентом НАН України Ф. П. Шевченком, статті «Основні підсумки і далі завдання історико-краєзнавчих досліджень» (співавтор – Є. М. Складенко, 1979), «Историческое краеведение в Украинской ССР»

(1982), «Некоторые вопросы развития исторического краеведения в Украинской ССР» (1982), «Краєзнавство в системі АН УРСР: досвід, проблеми, перспективи» (1990), «Дослідження проблем церковної історії та культури в контексті краєзнавчої роботи в Україні» (1993), доповідь «Краєзнавство та туризм: проблеми взаємодії та співробітництва» (1998).

Особливий інтерес викликають неопубліковані дослідження П. Т. Тронька – це декілька варіантів брошури «Сто тысяч авторов (Опыт создания «Истории городов и сел УССР» в 26 томах, на общественных началах)» (1976–1978) з відгуками на працю різних вчених, у тому числі члена-кореспондента АН Узбецької РСР Р. Х. Амінової, статті «Дослідження і збереження історичних міст і сіл, як один з напрямків розвитку краєзнавства» [1984], «Актуальные вопросы краеведения» (1986), «Літопис рідного краю» (про видання «Історії міст і сіл України» [1992]), «Роль краєзнавства у відродженні духовності, культури, багатовікових традицій українського народу» (1994), доповіді «Історичний розвиток Чернігова в його пам'ятках історії та культури» [1980-ті], «Стан та завдання історичного краєзнавства в Українській РСР на сучасному етапі» [1990], «М. С. Грушевський та його роль у розвитку історичного краєзнавства в Україні (друга половина 20-х – початок 1930-х рр.)» (1991).

У фонді вченого вміщено його передмову до енциклопедичного видання «Київ», що вийшло у рамках підготовки «Зводу пам'яток історії та культури України» (1996), зауваження П. Т. Тронька до автореферату докторської дисертації Г. В. Бондаренка «Історико-краєзнавчі дослідження Волині (1939–2003)» та план-проспект до неопублікованого посібника для історичних факультетів вузів України «Історичне краєзнавство України», який Петро Тимофійович готував спільно з Л. В. Баженовим.

До архівного фонду П. Т. Тронька увійшли також робочі матеріали з теми «Краєзнавство» та ілюстративні матеріали (фотознімки, негативи) до атласу «Київ» і книги «Відроджені з попелу».

Протягом 1979–1988 рр. П. Т. Тронько завідував відділом історико-краєзнавчих досліджень, у 1988–1993 рр. був керівником проблемної групи з розробки питань теорії і практики історичного краєзнавства, а у 1993–2011 рр. очолював відділ

регіональних проблем історії України в Інституті історії України НАН України. В архівному фонді П. Т. Тронька широко представлені документи з науково-організаційної діяльності вченого на ниві розвитку історичного краєзнавства. Так, до фонду увійшли документи про участь П. Т. Тронька у створенні відділу історико-краєзнавчих досліджень Інституту історії АН УРСР, про його діяльність як керівника проблемної групи з розробки питань теорії і практики історичного краєзнавства та завідувача відділу регіональних проблем історії України Інституту історії України НАН України за 1988–2011 рр. (накази, плани, звіти, пропозиції, заяви, довідки про діяльність, листи вченого, його доповідь «Основні завдання та напрямки роботи відділу регіональних проблем історії України», а також плани, звіти й протоколи засідань відділу за 1994–2004 рр. та ін.).

Важлива інформація про науково-організаційну діяльність П. Т. Тронька в галузі історичного краєзнавства міститься у його звітах як академіка НАН України за 1978–1998 рр. У фонді зберігаються документи про діяльність П. Т. Тронька як голови Наукової ради АН УРСР «Історичне краєзнавство в УРСР» та члена Міжвідомчої координаційної ради з питань краєзнавства.

Цікавими є документи щодо ініціювання П. Т. Троньком у 1992 р. створення Незалежного інституту краєзнавчих досліджень при Президії АН України та Всеукраїнській спілці краєзнавців. У листі президенту Академії наук України Б. Є. Патону вчений наголошував, що створення такого інституту «дозволить згуртувати сили істориків України, викладачів, музейників, найбільш підготовлених краєзнавців-аматорів на розв'язанні пріоритетних проблем вітчизняної історії, сприятиме піднесенню історичної науки в цілому» [1]. Проте, даний проект так і не було реалізовано.

Окрему справу складають документи, які висвітлюють діяльність П. Т. Тронька як голови Всеукраїнської спілки краєзнавців, яку вчений очолював упродовж 1990–2011 рр. [2]. Також відклалися документи про діяльність П. Т. Тронька щодо віднесення Всеукраїнської спілки краєзнавців до числа творчих спілок та надання їй статусу «Національної». Зусилля П. Т. Тронька та його прибічників не виявилися марними: статус національної Всеукраїнської спілки краєзнавців

було надано постановою Кабінету Міністрів України 16 жовтня 2008 р. і перейменовано у Національну спілку краєзнавців України. Підкреслюючи її особливість, П. Т. Тронько у своїй доповіді на пленумі Правління НСКУ 12 червня 2009 р. наголосив: «Спілка краєзнавців – чи не єдина громадська організація, яка послідовно і принципово протягом усього періоду своєї діяльності відстоювала національні інтереси» [3]. А також зазначив, що НСКУ є однією з небагатьох творчих спілок, яка «має такий багатопрофільний і всебічний характер діяльності. Фактично об'єктом вивчення і опіки Спілки стало саме життя регіонів у всіх його проявах від історії усіх періодів – до розробки туристичних маршрутів найнесподіванішими куточками нашої мальовничої і неповторної України» [4].

П. Т. Тронько відіграв значну роль в організації та проведенні республіканських і всесоюзних науково-методичних конференцій з історичного краєзнавства та з'їздів Всеукраїнської спілки краєзнавців. У фонді представлені документи (програми, доповіді, тези доповідей, листи, доповідні записки), які досить повно розкривають участь П. Т. Тронька у наукових форумах, зокрема, республіканських конференціях з історичного краєзнавства у Полтаві (1980), Вінниці (1982), Чернігові (1984), Миколаєві (1989), Кам'янці-Подільському (1991), Луцьку (1993), Черкасах (1995), Харкові (1997), Дніпропетровську (1999), Донецьку (2001), Хмельницькому (2004), I Всесоюзній науковій конференції з історичного краєзнавства у м. Полтава (1987) та I–IV з'їздах Всеукраїнської спілки краєзнавців (1990, 1996, 2003, 2008).

У фонді відклалися документи про діяльність П. Т. Тронька з розробки нормативно-правових актів з підтримки краєзнавчого руху в Україні та про діяльність ученого щодо забезпечення виконання заходів Програми розвитку краєзнавства до 2010 р. Зберігаються документи про участь П. Т. Тронька у реалізації програми «Пам'ять втрачених сіл», щодо підтримки ним програми створення у Києві Пантеону Пам'яті видатних діячів України та Всеукраїнських історико-географічних експедицій «Історія міст і сіл України», «Сто чудес України» та «Мікротопоніми України».

У фонді вміщено документи, які розкривають діяльність П. Т. Тронька, спрямовану на підтримку роботи районних (міських) організацій

Всеукраїнської спілки краєзнавців, висвітлюють співпрацю вченого з різними краєзнавчими музеями України (Хмельницьким обласним краєзнавчим музеєм, Фастівським державним краєзнавчим музеєм, Конотопським краєзнавчим музеєм імені О. М. Лазаревського та ін.), Луганським регіональним науково-дослідним центром з проблем історії Донбасу, Всеукраїнським благодійним фондом «Відродження села Макіївки Носівського району Чернігівської області» тощо.

Відображена в архіві й співпраця П. Т. Тронька з окремими краєзнавцями, зокрема з М. І. Колодяжним щодо дослідження історії заснування міст Донецьк, Макіївка, Ясиновата, М. П. Жуковським – історії заснування м. Нікополь, В. І. Подовим щодо дослідження історії Донбасу.

До фонду увійшли документи про присудження премії імені Дмитра Яворницького Всеукраїнської спілки краєзнавців окремим краєзнавцям і науковцям, зокрема директору Інституту історії України НАН України, академіку НАН України В. А. Смолію, завідувачу відділу Інституту історії України НАН України В. Г. Сарбею, одному з організаторів історико-культурного заповідника на о. Хортиця М. П. Куценку, директору Тернопільського обласного краєзнавчого музею В. А. Лавренюку та ін.

У фонді представлені доповіді П. Т. Тронька про роль і завдання історико-краєзнавчих досліджень, його інтерв'ю з проблем історико-краєзнавчих досліджень в Україні («Обращаясь к прошлому, смотреть в будущее» (1988)). Історія краєзнавчого руху в Україні відображена в доповідях П. Т. Тронька, які він виголосив на урочистостях з нагоди 70-, 75- і 80-річчя заснування Всеукраїнської спілки краєзнавців («Краєзнавство, його роль у відродженні духовності, культури, багатовікових традицій українського народу» (1995), «Краєзнавству – 75 років» (2000), «80 років Всеукраїнській спілці краєзнавців» (2005)).

У фонді містяться документи, які досить повно репрезентують видавничу та редакційну діяльність П. Т. Тронька з підготовки вагомих краєзнавчих праць. П. Т. Тронько був одним з ініціаторів створення багатотомної «Історії міст і сіл Української РСР», яка започаткувала новий напрям у вітчизняній історіографії та сприяла розвитку сучасного краєзнавчого руху. У архіві зберігаються документи про його участь у

Фонд академіка НАН України П. Т. Тронька в архівосховищі ІА НБУВ.

План - проспект монографії ^{ад}
 «Краєзнавство України»
 План історичного краєзнавства
 на Україні? ^{ад}

Вопросы
 1. История
 а) История краеведческого движения
 в 2-й половине XIX - начале XX вв.
 на Украине в период Царизма
 б) Система науки о краях
 в) Роль краеведения в жизни «Наша Украина»
 «Украина» - и П. Т. Тронька в жизни -
 краеведения; Публикации - Статьи
 в журнале «Украина»
 (Мельник, Фролов, Л. Чижик, Давидович - Библиография)
 г. Государственный архив в Украине
 краеведения

План-проспект монографії «Краєзнавство України». Б/д. ІА НБУВ, ф. 429, оп. 1, спр. 131, арк. 22.

История городов и сел Украинской ССР - в 26 томах
 и ее значение для развития исторического краеведения в республиках
 (Фонд № 5 Всесоюзной научной библиотеки по краеведению, Москва, Пенза, 4 кв. 1989 г.)

Губернаторская губерния!
 Промысел не только славянский
 развивается по мере развития функционирования
 функций выделяется социальное содержание
 трудящихся организации
 Всесоюзной научной библиотеки
 по историческому краеведению,
 развитие краеведения еще раз свидетельствует
 о всевозрастающем значении
 «Наша Украина» как источника
 для краеведения Украины
 Киевская губерния и другие

4 - Доповідь «История городов и сел Украинской ССР» в 26 томах и ее значение для развития исторического краеведения в республиках». 4 квітня 1989. ІА НБУВ, ф. 429, оп. 3, спр. 171, арк. 1.

Тронько П. Т. під час виступу на Всесоюзній науковій конференції «Про досвід написання історії міст і сіл, фабрик і заводів, колгоспів і радгоспів СРСР» у Києві. Травень 1972. ІА НБУВ, ф. 429, оп. 5, спр. 72, арк. 1.

підготовці та виданні «Історії міст і сіл Української РСР» (листи, доповідні записки, довідки, доповіді, тези виступів та ін.), серед яких документи про участь ученого у нарадах, присвячених підготовці «Історії міст і сіл Української РСР», документи про діяльність П. Т. Тронька як голови Головної редколегії «Історії міст і сіл Української РСР», документи про його співпрацю з АН СРСР під час підготовки і видання «Історії міст і сіл Української РСР», документи про участь П. Т. Тронька у Всесоюзній науковій конференції «Про досвід написання історії міст і сіл, фабрик і заводів, колгоспів і радгоспів СРСР» у травні 1972 р. у Києві, документи щодо висунення «Історії міст і сіл Української РСР» на здобуття Державної премії СРСР, доповідь П. Т. Тронька на II Всесоюзній конференції з історичного краєзнавства у 1989 р. у Пензі «Історії міст і сіл Української РСР» в 26 томах і її значення для розвитку історичного краєзнавства в республіці та ін.

У 2000-х рр. П. Т. Тронько брав діяльну участь у розробці концепції багатотомної Енциклопедії «Історії міст і сіл України», підготовка якої мала провадитись під егідою НАН України й за активної і безпосередньої участі Всеукраїнської спілки краєзнавців. За задумом ініціаторів видання цей «всенародний енциклопедичний серіал» мав складатися з 40 томів, до підготовки яких планувалося залучити щонайменше 100 000 авторів [5]. У фонді П. Т. Тронька відклалися документи, які висвітлюють працю українських вчених над проектом, зокрема, участь науковців у нараді «Концептуальні засади організаційно-методичної роботи з підготовки енциклопедичного видання «Історія міст і сіл України», на якій П. Т. Тронько виступив з доповіддю «Історія міст і сіл України»: досвід і нагальні проблеми видання».

Видавничу та редакційну діяльність П. Т. Тронька у галузі краєзнавства також репрезентують документи про діяльність П. Т. Тронька щодо видання і розповсюдження науково-публіцистичного збірника «Репресоване краєзнавство» та документи про участь вченого у підготовці ілюстрованого довідника-збірника «Історичні міста України».

Епістолярну спадщину П. Т. Тронька у фонді складають 96 справ за 1959–2009 рр., загальною кількістю 216 документів. Серед адресатів і кореспондентів П. Т. Тронька видатні вчені,

зокрема голова Археографічної комісії РАН та Спілки краєзнавців Росії С. О. Шмідт. У фонді представлено листи до П. Т. Тронька провідних представників краєзнавчого руху: А. К. Багінського, Т. М. Безрукової, В. Білокура, О. І. Бренчука, П. Є. Гайворонського, Л. П. Гребенюка, С. М. Кириченка, Т. М. Курінної, І. З. Онищенко, В. Г. Пархоменка, В. І. Подова, М. М. Рябченка, В. П. Скорика, Ф. П. Спиридонова, І. А. Стасюка та ін.

У листах обговорюються актуальні проблеми розвитку історичного краєзнавства та дослідження з різних проблем краєзнавства, питання підготовки краєзнавчих видань, друку і розповсюдження краєзнавчої літератури, надання допомоги окремим краєзнавчим організаціям і установам, співпраці між краєзнавчими організаціями та краєзнавцями тощо. Так, у листі академіка Російської академії освіти, голови Археографічної комісії РАН та Спілки краєзнавців Росії С. О. Шмідта йдеться про співпрацю Спілки краєзнавців Росії та Всеукраїнської спілки краєзнавців. С. О. Шмідт у своєму листі наголосив, що «плодотворный и многообразный опыт работы наших украинских коллег оказывается очень полезным и в нашей деятельности в России» [6].

Привертає увагу лист Т. М. Безрукової, керівника гуртка історичного краєзнавства Харківського районного центру дитячої та юнацької творчості з смт Буди від 26 червня 2002 р. щодо співпраці з підготовки енциклопедичного видання «Історії міст і сіл України». У справі також відклалися буклет з відомостями про Т. М. Безрукову з дарчим написом П. Т. Троньку (25 червня 2002 р.), список праць краєзнавця та її статті «Слобожанщина в творчості будяньського кераміста Галини Чернової» (1999), «До питання про історію села Буди Харківської області» (1999), «Роль шкільних наукових конференцій у вивченні історії фаянсу Слобожанщини» (2001) [7].

Про бажання долучитися до підготовки «Енциклопедії «Історія міст і сіл України» у своїх листах П. Т. Троньку писали В. Г. Пархоменко, який з пропонував укласти розділ «Глинськ» до тому «Сумська область», та професор кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського А. М. Подолинний, що досліджував історію м. Вінниця.

У листі П. Є. Гайворонського з м. Красноармійськ (Донецька обл.) від 22 грудня 2003 р. міститься інформація про структуру Красноармійського краєзнавчого товариства «Оберіг», краєзнавчу організацію у м. Лисичанськ (Луганська обл.). Автор листа торкається питання підготовки до друку 2-го видання книги «Красноармійський район» й придбання для членів товариства «Оберіг» довідника «Краєзнавці України» та «Матеріалів III Всеукраїнського з'їзду краєзнавців» [8].

Цікавим є лист директора Диканського історико-краєзнавчого музею В. П. Скорика від 14 вересня 2004 р. про дослідження життя уродженця с. Чернечий Яр Диканського району Полтавської області, льотчика, Героя Радянського Союзу І. І. Даценка, якого після Другої світової війни доля закинула до Канади, де він став вождем індіанського племені. З листом статті В. П. Скорик надіслав П. Т. Троньку свої статті «Незавершений політ» (1989), «Мертвий надійніший живого» (2003) та праці В. Цебрія «Тасмниця полтавського індіанця, яка була оповита мороком легенди, здається, розкрита» (2002), «Життєва стежка пронизуючого вогню» (2002) [9].

Результатами своїх досліджень з П. Т. Троньком ділилися краєзнавці Л. П. Гребенюк з м. Кіровськ (Луганська обл.), який вивчав історію Південної Слобожанщини, зокрема с. Чепіль, В. І. Подов (м. Луганськ), що дослідив питання відкриття кам'яного вугілля на Донбасі та діяльності «Молодої гвардії», О. Заводний (м. Харків), який висвітлює окремі питання історії харківського підпілля у роки Другої світової війни, І. З. Онищенко (м. Чернігів), який у своїх працях відобразив діяльність О. П. Довженка і Б. Л. Смирнова – перекладача епосу «Махабхарата».

Щоб проілюструвати, з якою увагою П. Т. Тронько ставився до листів дослідників-краєзнавців, наведемо його слова з листа-відповіді І. З. Онищенко: «Ваша стаття «Олександр Довженко – літописець народного подвигу» справила на мене дуже добре враження. Вона написана яскравою, образною мовою. В ній відчувається схвильованість і захоплення автора як постаттю нашого видатного письменника і кінотворця, так і його творчістю». І далі П. Т. Тронько зазначав, що така стаття буде цікава читачам [10].

Деякі листи містять біографічні відомості про їхніх авторів, як, наприклад, кореспонденції професора кафедри новітньої історії України Волинського державного університету імені Лесі Українки, голови Волинського обласного історичного товариства І. В. Кічія чи декана історичного факультету Херсонського державного університету, голови обласного відділення Всеукраїнської спілки краєзнавців Є. Г. Сінкевича. Краєзнавець М. В. Іванюк з м. Вишніця (Чернівецька обл.) пропонував П. Т. Троньку надати відомості про краєзнавців Буковини і Покуття, які не увійшли до книг «Краєзнавці України» і «Всеукраїнська спілка краєзнавців, 1997–2003 роки».

Великий інтерес в особовому архівному фонді П. Т. Тронька викликають численні фотодокументи (159 справ за 1908–2010 рр.). Світлинами широко репрезентують науково-організаційну та громадсько-культурну діяльність П. Т. Тронька краєзнавчого спрямування. Зокрема, у фонді містяться фотознімки вченого під час виступу на Всеукраїнській науковій конференції «Про досвід написання історії міст і сіл в СРСР», у президії IX Всеукраїнської конференції з історичного краєзнавства у м. Дніпропетровськ, на історико-краєзнавчій конференції у м. Новгород-Сіверський тощо. У фонді відклалися фотодокументи, на яких П. Т. Тронько у колі співробітників відділу регіональних проблем історії України Інституту історії України НАН України.

Серед наукових та публіцистичних праць, зібраних П. Т. Троньком, у фонді відклалися наукові та публіцистичні краєзнавчі праці академіка АН УРСР Ю. Ю. Кондуфора, академіка АН СРСР Д. С. Лихачова, члена-кореспондента Української академії історичних наук В. С. Прокопчука, В. К. Морозюка, А. С. Бугая, В. І. Балабая, Л. Корнілова, М. О. Коржа, Г. Я. Рудого, К. Х. Балабухи, В. В. Березяка, А. М. Бишенка, Ф. Г. Турченка, Б. А. Бровка, кандидатська дисертація Л. М. Даценко «Розвиток історичного краєзнавства в Херсонській губернії у 60–90 рр. XIX – початку XX ст. ст.».

У документах про діяльність різних товариств, установ та організацій, які зібрані П. Т. Троньком за 1925–2010 рр., відображена діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців. У фонді зберігаються документи про розгортання краєзнавчого руху в Україні, про діяльність таких осередків Всеукраїнської спілки

краєзнавців як Сумське обласне історико-краєзнавче товариство «Спадщина» та Дунаєвецька районна організація Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Серед документів різних осіб, зібраних П. Т. Троньком, відклалися листи старшого наукового співробітника відділу історико-краєзнавчих досліджень Інституту історії АН УРСР С. З. Заремби невстановленій особі про історію заснування м. Чигирин та В. Г. Хроленка академіку НАН України, директору Інституту історії

України НАН України В. А. Смолю про дату заснування м. Суми.

Таким чином, в особовому архівному фонді академіка НАН України П. Т. Тронька, що зберігається в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, відклався значний масив документів з діяльності П. Т. Тронька як одного з провідників та активного дослідника краєзнавчого руху та документи про розвиток краєзнавства в Україні, які потребують ретельного дослідження.

Джерела та література

1. ІА НБУВ, ф. 429, оп. 3, спр. 22, арк. 4.	6. Там само, оп. 4, спр. 91, арк. 1.
2. Там само, спр. 131, 219 арк.	7. Там само, спр. 22, 15 арк.
2. Там само, спр. 150, арк. 8.	8. Там само, спр. 27, 1 арк.
4. Там само, арк. 9.	9. Там само, спр. 76, 8 арк.
5. Там само, спр. 172, арк. 44.	10. Там само, спр. 9, арк. 1.

Андрей Шаповал, Юрий Булгаков

Архивное наследие академика НАН Украины П. Т. Тронька: краеведческий аспект

В статье сделан общий обзор документов личного архивного фонда выдающегося украинского ученого-историка, академика НАН Украины П. Т. Тронька, который хранится в Институте архивоведения Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского. Особое внимание уделено анализу документов по истории краеведческого движения в Украине.

Ключевые слова: *П. Т. Тронько, архивный фонд, документ, НАН Украины, краеведение, культурное наследие.*

Andriy Shapoval, Yuri Bulgakov

The archival heritage of academician the NAS of P. T. Tronko: local history aspect

The article made a general overview of personal documents of archival fund of the outstanding Ukrainian scientist, historian, academician of NAS of Ukraine P. T. Tronko, which is stored at the Institute of archival science National Library of Ukraine Vernadsky. Particular attention is paid to the analysis of documents on the history of local history movement in Ukraine.

Key words: *P. T. Tronko, archival fund, document, the NAS of, local history, cultural heritage.*